

Mødet den 3. Decbr. 1931.

Fraværende: J. Perregaard.

Borgmesteren bød det ny Medlem Købmand V. Kloster velkommen til Byraadets Arbejde og udtalte Haabet om, at Hr. Kloster maatte være med til mange gode Beslutninger til Gavn for Aarhus By.

1. (J. Nr. 10⁴—1931). Meddelelse fra Indenrigsministeriet om, at Sagfører Holmark og Fabrikant Carl H. Sørensen er genudnævnt for 3 Aar som Overligningskommissær og Suppleant.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 23²⁴—1931). Aarsberetning om Ole Rømer Observatoriet i 1930—31.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 540—1931). Regnskab for Viggo og Julie Voigt's Legat i 1930—31.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 539—1931). Regnskab for Grosserer F. D. Matzen og Hustrus Legat og Etatsraad Filtenborgs Legat i 1930—31.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 544—1931). Regnskab for Malermester P. Petersen og Hustrus Legat i 1930.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 459—1931). Indstilling fra Havneudvalget om en **Ændring af § 21 i Reglement for Ordenens Overholdelse ved Aarhus Havn.**

Udvalget indstiller, at § 21 kommer til at lyde saaledes:

»Et Fartøj, der søger Havnen, skal paa Forespørgsel til Havnevæsenet opgive Navn og Hjemsted, Nettoionnagen, Førerens Navn, Art og Mængde af Varer, som losses og (eller) indtages — idet Skibspapirerne om ønskes skal forevises samt Stedet, hvorfra det kommer, og hvortil det gaar.«

B o r g m e s t e r e n meddelte, at Ministeriet forlanger en hel Del Oplysninger om de Skibe, der kommer til Havnen. Udvalget havde ment at kunne faa disse Oplysninger hos Toldvæsenet, men det havde vist sig umuligt; man maatte saa forlange dem af Kaptajnerne og derfor have Myndighed til at kræve det.

Indstillingen tiltraadtes.

7. (J. Nr. 212—1931). Indstilling fra Udvalget angaaende **Omvurdering af Kommunens Ejendomme.**

Fra det nedsatte Udvalg forelaa følgende Forslag:

Samtlige Kommunens Aktiver (Jorder og Byg-
ninger m. m.)

Heraf

for Gasværket

» Elektricitetsværket

» Vandværket

» Slagtehuset

» Sporvejene

Vurderingssum pr. $\frac{31}{8}$ 1922 samt de indtil $\frac{31}{8}$ 1930 til- gaaede Værdier Kr.	Taksation pr. $\frac{31}{8}$ 1931		
	Det af Byraadet nedsatte Udvalg Kr.	Taksations- mændene Kr.	De forskellige Udvalg Kr.
59.069641	60.019930	59.153130	56.284600
6.272312	4.700000	4.696200	4.219600
11.953734	9.253000	8.548000	8.383300
18.226046	13.953000	13.244200	12.602900
2.721900	2.725000	3.130700	2.725000
2.094900	2.035000	2.035000	1.905000
1.519673	1.209100	1.332500	1.209100
24.562519	19.922100	19.742400	18.442000

95 a	Nr.	1	og	5	11	ved Steinmannsgade og Læssøesgade
» b	-	12		17	ved	Gerlachsgade
» c	-	18	--	22	-	de Mezas Vej
» d	-	23	—	33	-	Chr. Kiersplads
» e	-	34	--	40	-	Vejlegade og de Mezas Vej
» f	-	41	---	44	-	Læssøesg. og Steinmannsg.
» g	-	46	---	56	-	Gerlachsgade, Trepkasgade og Læssøesgade
» h	-	57	—	62	-	Ingerslevs Boulevard
» i	-	63	—	71	-	Max Müllersgade
						(Statskassens Tilskud, 122900 Kr. er ikke fradraget).
» k	-	72	--	73	-	de Mezas Vej
						(Statskassens Tilskud, 24400 Kr. er ikke fradraget).
» l	-	74	—	76	-	Læssøesgade
» m	-	77	—	79	-	Ringgaden, Trepkasgade og Max Müllersgade
» n	-	80	---	81	-	Ringgaden
» o	-	82	--	84	-	Læssøesg. og Max Müllersg

Byggeudgift		Taksation i 1931		nedsat med ca.
358272	98	352000	00	$1\frac{3}{4} \%$
283474	30	243000	00	$1\frac{1}{4} \%$
461135	85	368000	00	20%
1.040764	15	829000	00	20%
964200	83	698800	00	$27\frac{1}{2} \%$
341481	85	245000	00	$28\frac{1}{4} \%$
882034	20	560000	00	$36\frac{1}{2} \%$
880178	74	621000	00	$29\frac{1}{2} \%$
619282	52	432000	00	30%
149985	30	145500	00	3%
382088	97	300000	00	$21\frac{1}{2} \%$
467431	77	430000	00	8%
517393	24	505000	00	$2\frac{2}{3} \%$
588044	43	580000	00	$1\frac{1}{3} \%$
7.935769	13	6.309300	00	

Løbe- Nr.	Barakkerne	Byggeudgift		Taksation i 1931		nedsat med ca.
96 a	»Havevænget«	160400	00	44000	00	72½ %
» b	»Nørrevang«	429900	00	34000	00	92 %
» c	»Vestervang«	54200	00	0	00	100 %
» d	Langelandsgade	165800	00	10000	00	94 %
» e	»Søndervang«	228600	00	0	00	100 %
		1.038900	00	88000	00	
96 s	Rækkehusene ved P. M. Møllersvej	758970	46	698000	00	8⅓ %

Kommunens Formue og Gæld ved Aarets Begyndelse og Slutning

	Den 1. April 1930		Den 31. Marts 1931	
Jorder og Bygninger m. m., Panteobligationer og kontante Beholdninger samt indestaaende Tilgodehavende androg	68.616149	06	71.211543	29
Kommunens Gæld	35.177933	84	35.795527	79
	33.438215	22	35.416015	50

B o r g m e s t e r e n forelagde Forslaget med Oplysning om de vigtigste Aktiver og den procentvise Nedsættelse af disse. Udvalget havde helt igennem bestræbt sig for at faa en nøgtern Vurdering uden unyttig Stigning, idet man derved blot vilde skabe Vanskeligheder for Efterkommerne. Taleren henstillede at godkende Vurderingen.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 546—1931). Indstilling fra Skolekommissionen om Opslag af nogle Timelærer- og Time-lærerindepladser fra 1. April 1932.

Tiltraadtes.

9. (J. Nr. 7¹—1931). Indstilling fra Indkvarteringsudvalget om Foretagelse af nogle Bygningsændringer ved Rytterikasernen.

Følgende Indstilling forelaa:

»Under Henvisning til Kommunebogholderens Erklæring af 14. ds. og Stadsarkitektens Skrivelse af 13. August d. A., ifølge hvilken Udgiften til Bygningsforandringerne er anslaaet til 10100 Kr., kan Udvalget anbefale, at de foreslaaede Bygningsændringer foretages paa Betingelse af, at den virkelig medgaaende Udgift tillægges Kasernens Tilblivelsesværdi til Forrentning paa sædvanlig Maade, og Værdien af de Lokalteter, der overgaar til Anvendelse som Lejlighed for en Officer, forrentes som hidtil med 6 % p. a., saafremt der ikke derved paaføres Kommunen noget Tab i Renteindtægt.«

B o r g m e s t e r e n anbefalede Indstillingen. Af de Lokaler, der benyttes til Lejligheder, svarede der en betydelig mindre Afgift end for det øvrige, men der var ingen Grund til at nedsætte Renten, naar Lokaler omdannes til Lejlig-

heder, særlig da Kaserneerne ikke svarede sig særlig godt.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 531—1931). Indstilling fra Sporvejsudvalget om Bevilling af 200000 Kr. til Etablering af Omnibusruter.

Fra Sporvejsdirektøren forelæa følgende Forslag:

»Herved tillader jeg mig at indstille til det ærede Udvalg for Aarhus Sporveje, at den paatænkte Udvidelse af Nærtrafikken foretages saaledes, at der oprettes følgende Automobilruter:

1. Fra Højvang ad Niels Ebbesensvej, Nørreboulevard (Kommunehospitalet), Kirkegaardsvej, Nørrebrogade, Tværgade, Kystvejen, Skolebakken, Havnegade, Dyrkarken, Banegaardsgade, Banegaardsplads (Hovedbanegaarden), Parkalle, Sønderalle, Vesteralle, Marstrandsgade, Skovgaardsgade, Carl Blochsgade, Janus la Coursgade, Vesterbro Torv, Vesterbrogade, Vestre Kirkegaard til Hasle, saaledes at Vognene gaar fra Kommunehospitalet og Ceres hver 10 Min., hvorimod der køres fra Højvang og Hasle hver 20 Min., idet 20 Min. Drift fra Højvang og Hasle sikkert foreløbig vil være tilstrækkelig med den nuværende Befolkningstæthed.

2. Fra Paludan Müllersvej ad P. M. Møllersvej, Kaserneboulevard, Falstersgade, Fyensgade, Munkegade, Sømsøgade, Guldbergsgade, (Venne-lyst), Nørregade, Nørrealie, Vesterbro Torv, Vesteralle, Sønderalle, Parkalle, Banegaardsplads, Bruunsgade, Jægergaardsgade, Annagade, Ingerslev Boulevard, Stadionalle til Stadion. Ved at denne Rute anlægges paa den Maade, faar den Forbindelse med Byens Centrum og med den

nye Bydel ved Stadionalle, der i de senere Aar er vokset frem og allerede ret tæt bebygget. Samtidig vil en Udvidelse af Sporvejslinie 2. kunne udskydes, indtil Ringgadeanlægget er saa langt fremme, at hele Trafikspørgsmaalet vedrørende denne Færdselsaare kan endelig løses.

Ved Anlæg af disse to Ruter bliver omtrent hele Byen trafikeret, og fra de 3 Knudepunkter, som fremkommer, nemlig »Vennelyst«, Vesterbro Torv og Banegaardspladsen vil Byens Befolkning kunne køre til alle Byens Kvarterer. Endvidere bliver Omstigningsspørgsmaalet meget enkelt, hvad der er af stor økonomisk Betydning, idet Enmandsbetjeningen trods de mange Linier kan bibeholdes.

Jeg tillader mig endvidere at indstille til det ærede Udvalg, at Grundtaksten for saavel Sporveje som Automobiler bliver 15 Øre med 5 Øres Tillæg for Omstigning (herfra undtaget fra Sporvogn til Sporvogn). Naar endelig den nuværende Rabat 7 Mærker for 1 Kr. bibeholdes, vil den Del af Byens Befolkning, der til Stadighed anvender Sporvejenes Trafikmidler, kunne befare Byen for knap 20 Øre, en saa lav Pris, at den sikkert vil medføre en udstrakt Anvendelse af Sporvogn og Biler, og endelig en Pris, der ikke overstiger den nuværende hos de private Rutebiler, men derimod vil Adgangen til Omstigning betyde en meget stor Fordel fremfor den nuværende Ordning.

Til Rute 1 skal anvendes 5 Vogne

- - 2 - - 3 - -

Det vil sikkert være nødvendigt at have et vist Antal Reservevogne, og ved forskellige Begivenheder vil det formentlig ogsaa være paakrævet at sætte ekstra Vogne ind paa Ruterne,

saa jeg formener, at Antallet af Vogne bør være 10.

Angaaende Rentabilitetsberegning for Ruterne henviser jeg til vedlagte Udregninger, der naturligvis kun kan være ren kalkulatoriske for Indtægtens Vedkommende.

Med de her skitserede Udvidelser af Sporvejenes Trafikmidler formener jeg, at der er taget Hensyn til alle Byens Kvarterer, og vil der efter nogle Aars Forløb altid kunne tages Beslutning, om man eventuelt skal gaa over til andre Færdselsmidler f Eks. Trolleyvogne eller Sporvogne.

Forsaavidt det ærede Udvalg vedtager at anbefale Aarhus Byraad den her skitserede Udvidelse, vil Beløbet, der skal anvendes til Starten, blive ca. Kr. 200.000,90.«

Tiltraadt af Sporvejsudvalget.

H. P. Christensen erindrede om, at Byraadet tidligere havde vedtaget en Udvidelse af Sporvognsremisen med Henblik paa Oprettelse af kommunale Bilruter, og Udvidelsen vilde være færdig til April 1932. Ligeledes blev der ved Optagelsen af det store Kommunelaan afsat et Beløb til disse Omnibusruter. Udvalget havde undersøgt de forskellige Befordringsmidler og bl. a. de saakaldte Trolleyvogne, som viste sig at være billigere i Drift, men dyrere at anskaffe. Det var dog ikke givet, at de nu foreslaaede Ruter blev de varende, og det vilde da være upraktisk at lægge Luftledninger, hvorfor man foreslog at tage almindelige Rutebiler. Oprindeligt havde Direktøren foreslaaet 3 Ruter med 15 Vogne, men med de 2 Ruter fik man en ret god Forbindelse til alle Bydele med Omstigning ved de 3 Skæringspunkter Vennelyt, Vesterbros Torv og Banegaarden. Efter Beregningerne skulde Bilerne afskrives i

Løbet af 5 Aar, og der kunde blive et mindre Overskud. Anskaffelsen af de 10 Biler var kalkuleret til 200000 Kr. og Remisens Udvidelse m. m. 170000 Kr., altsaa ialt 370000 Kr. Der var paa Laanet afsat 300000 Kr. til Udvidelse af Sporvejene, men der kunde maaske spares en Del af dette Beløb, idet Sporvejene havde indtjent et Overskud, hvorved man havde betalt den tidligere Udvidelse og Istandsættelse af Sporene samt Anskaffelse af 3 nye Motorvogne. Taleren vilde paa Udvalgets Vegne anbefale at bevilge foreløbig 200000 Kr., og naar Udvalget havde indhentet Tilbud, vilde disse blive forelagt Byraadet.

J. C h r. M ø l l e r udtalte, at man var klar over, at dette Forslag vilde komme, da det blev vedtaget at udvide Remisen. Taleren havde dog gerne set, at man havde ventet lidt længere med Forslaget paa Grund af de vanskelige Tider. Forhaabentlig vilde man købe saa meget som muligt af dansk Arbejde, men en hel Del skulde alligevel indføres fra Udlandet, og med den nuværende Kurs naatte man vel regne med en Fordyrelse af 30—35 ⁰/₁₀₀. Hvis man ventede nogle Maaneder, kunde der maaske ske en Forandring heri. Der blev ogsaa lagt stærk Beslag paa Kommunens Laanemidler, og for Tiden var det umuligt at laane Penge. Angaaende det opstillede Budget, saa var Udgifterne altid sikre, medens Størrelsen af Indtægten var uvis; den foreslaaede Sum til Forrentning og Autorisation kunde dog næppe holde, for en Vogn kunde vist ikke gaa mere end højst 4 Aar. Taleren kunde gaa med til Forslaget, men vilde blot henstille til Udvalget, om det ikke var klogt at vente i hvert Fald et Par Maaneder,

Borgmesteren fandt, at man maatte glæde sig over den Udvikling, der var foregaaet med Sporvejene, siden Kommunen overtog dem, og Byens Borgere var sikkert glade derved. Overtagelsen var desværre for dyr, og det saa mærkeligt ud, at Taksationsmændene saa helt anderledes paa Forholdet, da de blev Taksationsmænd, end de havde gjort 1 Maaned i Forvejen. Nu havde man imidlertid en god Linie, og efter det foreliggende Forslag fik man ogsaa Forbindelser til den vestlige Bydel. Men derefter burde Udvalget vist puste lidt ud, før der igen kom Forslag om Udvidelser; efter denne Bevilling var der kun 400000 Kr. tilbage af Laanet, og der skulde gerne være Penge til en Del af Sygehusudvidelsen. Taleren vilde henstille, at man fortsætter med at anvende Overskudet af Driften til at afbetale disse Penge, saa Kassebeholdningen igen kan komme op paa 700000 Kr. Men foreløbig maatte de 200000 Kr. tages af Laanemidlerne.

H. P. Christensen oplyste, at Udvalget regnede med, at der endnu landtes tilstrækkelig mange Rutebiler i Landet, som kunde købes til gammel Pris, men hvis man ventede længere, blev det muligvis nødvendigt at tage dem fra Udlandet, og det vilde blive betydeligt dyrere. Det var givet, at man vilde benytte dansk Arbejde i saa stor Udstrækning som muligt, og f. Eks. Karosseriet vilde vel kunde udføres paa Fabrikken i Aarhus. Angaaende Afskrivningen, saa regnede man i Almindelighed med, at saadanne Biler kan gaa i 5 Aar, selv om der de sidste Par Aar blev større Reparationer. Taleren var enig med Borgmesteren i, at man foreløbig maatte blive staaende ved dette Forslag, men ellers maatte jo Tiden og Udviklingen bestemme Tempoet. Der havde været

forhandlet med Viby og Aaby om en Forbindelse dertil, men foreløbig havde private Koncessioner paa Ruterne, og Kommunen agtede ikke at konkurrere med disse, saa det Spørgsmaal maatte vente, til Koncessionerne udløb, og man saa, om Nabokommunerne var interesseret i en Forbindelse med Aarhus. Kommunen havde haft meget store Udgifter paa Sporvejene siden Overtagelsen, ikke blot Udvidelsen, men ogsaa Fornyelsen af Skinnerne, og Sporvejene var i Virkeligheden blevet betalt alt for dyrt. Nu vilde Udgifterne forhaabentlig blive mindre, og antagelig kunde de 370000 Kr. efterhaanden afskrives ved Overskudet paa Driften.

Indstillingen vedtoges, saaledes at de 200000 Kr. tages af Laanemidler.

11. (J. Nr. 358 - 1931). Indstilling fra Belysningsudvalget om, at forskellige Restancer for Gas- og Elektricitetsafgift afskrives som uerholdelige.

Udvalget indstiller, at der i Afgift for Gas og Koks afskrives 5932,21 Kr. og for Elektricitet 5719,48 Kr.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 545—1931). Andragende fra Tempelridderordenens Byggesamfund om Dispensation fra Politivedtægtens § 66 m. H. t. Restaurationslokalerne i Christiansgade Nr. 26.

Sundhedskommissionen og Politiet har intet herimod at erindre.

Anbefaledes.

13. (J. Nr. 552—1931). Andragende fra Dansk-Engelsk Benzin- og Petroleumskompagni om Tilladelse til Opstilling af en Benzinstander ved Nørrebrogade Nr. 2.

Anbefalet af Brolægningsudvalget idet Afgiften forhøjes til 1500 Kr. aarlig.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr., 551—1931). Andragende fra Firmaet Brandt & Co. om Tilladelse til Benzintankanlæg ved Strandvejen Nr. 30.

Brolægningsudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

15. (J. Nr. 548—1931). Andragende fra Arkitekt Børnøe om Tilladelse til Indretning af to Garager i Ejendommen Søndergade Nr. 34—36 ud mod Telefonsmøgen.

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse indstiller at give Tilladelse til Garagerens Opførelse paa Vilkaar, at der paa Ejendommen tinglyses Deklaration om, at Ejeren er pligtig til at fjerne dem uden Udgift for Kommunen, naar en Udvidelse af Smøgen finder Sted.

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 496 - 1931). Andragende fra forskellige Fagforeninger om Tilladelse til at foretage Kontrol og Udbetaling af Krisehjælp.

H. P. Christensen henviste til de foreliggende Andragender. For de Fagforeninger, som har fast Kontor, kunde Hjælpekassen gaa med til at lade dem overtage Kontrollen, men ikke Udbetaling af Krisehjælpen. Taleren vilde toreslaa, at man her følger Hjælpekassens Forslag, men at man iøvrigt overlader det til Hjælpekassen at tage Bestemmelse i saadanne Sager og dermed ogsaa tage Ansaret for Kontrol og Udbetalinger.

Leonhard Hansen sluttede sig hertil, men vilde blot henstille, at man overfor Hjælpekassen peger paa, at de Fag, som har haft Kontrol og Udbetaling af vedtægtsmæssig Understøttelse, ogsaa bør have det for Krisehjælpens Vedkommende.

Andragenderne bevilgedes overensstemmende med Hjælpekassens Indstilling, idet det overlades

til denne at fastslaa Formen for Kontrollen og tage Ansvaret for denne, og saaledes, at de hidtil gældende Regler for den vedtægtsmæssige Understøttelses Udbetaling ogsaa bliver gældende for Krisehjælpen.

17. (J. Nr. 3³⁰—1931). Andragende om Tillægsbevilling af 100 Kr. til Christianskirkens Budget for indeværende Aar.

B o r g m e s t e r e n foreslog at bevilge Beløbet med den Tilføjelse, at de maa optage 100 Kr. mere paa næste Aars Budget, som gaar til Kassebeholdningen.

Borgmesterens Forslag vedtoges.

18. (J. Nr. 411—1931). Indstilling om, at uerholdelige Skatterestancer føres til Afgang i Regnskabet.

Fra Skattedirektøren forelaa Meddelelse om, at Restancerne beløb sig til alt 413898,64 Kr. Angaaende Formue- og Lejlighedsskat forelaa følgende Oversigt:

»Det i Formue- og Lejlighedsskat for Skatteaaret 1930—31 som uerholdelig opførte Beløb, 373923 Kr. 39 Øre, er ført til Afgang som Følge af, at

590	Skatteydere er fraflyttet Kommunen forinden Skatteaarets Begyndelse	47.254,16
2858	Skatteydere er fraflyttet Kommunen i Aarets Løb	140.212,76
302	Skatteydere i Aarets Løb er afgaaet ved Døden	42.951,39
171	Skatteydere er indkaldt som Soldat	6.218,19
1	Skatteyder er konkurs	242,00

At overføre.... 236.878,50

	Overført . . .	236.878,50
122	Skatteydere tillige har haft Bopæl i andre Kommuner, hvorfor Skatten her til Kom- munen delvis bortfalder	13.185,36
42	Skatteydere er ansat til Skat to Gange	4.140,17
235	Skatteydere er rejst fra Byen og forgæves eftersøgt	5.388,98
191	Skatteydere som Landliggere i andre Kommuner har faaet fradraget i den paalignede Skat	52.938,54
		<u>312.531,55</u>
	Endvidere bliver der at føre til Afgang som Følge af, at	
1528	Skatteydere har Fogdens Attest for intet at eje	61.391,84
	Tilsammen	<u>373.923,39</u>

Indstillingen vedtoges.